

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petil-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 10.

V Ljubljani, 16. maja 1889.

Letnik II.

Avstrijski katoliški shod in Slovenci.

Katoliški shod, ki se je pretekle dni sijajno vršil na Dunaji, bil je avstrijsk, namenjen vsem katolikom avstrijskim; med drugimi so bili k shodu povabljeni tudi Slovenci, od katerih se je shoda vdeležilo kakih 30 mož. Tudi, ko so na shodu volili predsedništvo, gledali so na to, da so dobili v predsedništvu svoje zastopnike Nemci, Poljaki, Čehi, Italijani in Slovenci. Žal, da moramo omeniti, da se izvoljenemu zastopniku Slovencev ni zazdelo priti na Dunaj, da bi bil pri katoliškem shodu avstrijskem zastopal slovenske katolike, njegov stol je bil prazen od začetka do konca; vzrok zato je pač moral biti važen, da smo na tako važnem shodu Slovenci bili brez zastopnika. Sploh se je na shodu zbranim Slovincem zelo čudno zdelo, da ni bilo razen prošta Jordana nobenega slovenskega poslanca, ki bi se bil redno vdeleževal sej katoliškega shoda; in vendar bi bili po našem mnenju slovenski poslanci edino le svojo dolžnost izpolnili, ako bi se bili vsaj nekateri dejansko vdeleževali sej tega shoda. Da so se pa že naši poslanci tako malo menili za prevažen katoliški shod, to se nam ni čuditi, ako je „Slov. Narod“ o Dunajskem katoliškem shodu v političnem pregledu primeroma toliko poročal, kakor o Culukafrih; in vendar bi on, prijatelj obrtnikov, roko-delcev in delavcev, moral vedeti, kako temeljito in vsestransko so se ravno te stanove zadevajoča vprašanja pretresala na katoliškem shodu. Seveda naš „katolišk“ list si je svoje mislil, dr. Lueger pa svoje, ko je rekel pri zboru: Ljudstvo naj izvó, kdo čuti ž njim, kdo dela in trpi ž njim, prepriča naj se, da smo mi katoliki, ki mu ne vsiljujemo kamenja vednih preprirov, marveč mu ponujamo kruh poštenega dela v njegovo srečo in blagor domovine.

Da so razmere pri nas take, tega smo večinoma sami krivi; dokler nas Slovencev tudi v javnem življenju ne bo povsod prešinjala katoliška samozavest, dokler ne bomo v svoji veri iskali svojega največjega ponosa in svoje najkrepkejše podpore, dokler ne bomo z železno doslednostjo vselej in povsod kazali, da smo katoliki, dokler ne bomo odločno tirjali od svojih zastopnikov v javnem življenju, da naj se z istim navdušenjem in trudoljubivim delovanjem potegujejo za naše katoliške koristi, kakor so tako sijajno storili letos v državnem zboru gledé naših narodnih razmer, dotlej se nam prav godi, da smo brez zastopnika na katoliškem shodu avstrijskem, svet naj zvé, kaka zmedenost pojmov da še vedno gospodari med nami.

Recimo, da bi se bil na Dunaji ali v Pragi ali kje drugod vršil avstrijsk slovansk shod. To bi bilo člankov po slovenskih listih, to bi bilo vdeležencev na shodu, in brez dvoma bi bili dobro zastopani tudi naši poslanci. Pa to bi bilo tudi popolnoma prav, jaz bi bil gotovo med prvimi vdeleženci pri avstrijskem slovanskem shodu, ker imamo Slovani v Avstriji skupne slovanske zadeve, o katerih bi se na takem shodu najugodnejše razgovarjali. Toda vprašam: ali nimamo tudi avstrijski katoliki skupnih zadev, skupnih bolečin, o katerih potožiti in jim leka poiskati je prav primerna prilika ravno katolišk shod? Poročila o sejah katoliškega shoda dunajskega pričajo, da se katoliki ondi zbrani niso zadovoljili s klicem: Vera peša! marveč, da so se vsestranski temeljito pečali z vprašanjem, kako krščanska načela vresničiti v vseh strokah javnega življenja: v šoli, v časopisju, v umetnosti, v vedi, v socialni preosnovi.

In za razpravljanje takih kulturnih vprašanj naj bi Slovenci ne kazali nobenega zanimanja? Menda katoliškim Slovincem saj ne more biti žal, da se take razprave vršé ravno na katoliških shodih?

— Upamo torej, da se bodo Slovenci in posebno njih voditelji bolj zanimali za prihodnje katoliške shode, držéč se ne le v besedi, marveč tudi v dejanju svojega gesla: Vse za vero, dom, cesarja!

Vladni šolski predlogi.

Dolgo časa že bijemo v Avstriji boj za versko šolo, a kakor vse kaže, bo še dolgo vse pri starem ostalo, brezverci hočejo tako dolgo čakati, da jim bo na njih slabih šolah vzrejena mladina s pestmi pokazala, kakšen sad donáša svetu brezverska šola. — Minister za šolo je v gosposki zbornici predložil vladne šolske predloge, s katerimi se nekatere točke šolskega zakona spreminjajo. Toda kakošni so ti predlogi? Reči moramo, da smo od vlade malo pričakovali, a dosegli nismo prav nič, s temi spremembami drugi ne morejo biti zadovoljni kakor samo nemški liberalci. O verski šoli v novem predlogu ni ne duha ne sluha; nič se ne omenja, da mora biti povsod materin jezik v ljudski šoli učni jezik in tudi posameznim deželam se priznava premalo vpliva na ljudsko šolo. Kakor do zdaj, tako hoče imeti tudi zanjprej v šoli država vso oblast, cerkev naj molči, starši naj pa plačujejo davke za šolo.

Toda davkov za šolo še ni dovolj; ob enem z omenjenimi predlogi je minister tudi predložil načrt, po katerem naj bi se nastavljali posebni okrajni

nadzorniki, kar bi zahtevalo na leto okoli tristotisoč več stroškov za šolo. In kakšen dobiček bi imeli od tega? Ta dobiček, da bi država še bolj dobila šolo v svojo oblast in da bi deželam vzela še tisto mrvico vpliva, ki jo ima do zdaj pri šoli.

Poslanci državni so se kar spogledovali, ko so prebrali te šolske predloge, češ, ali je to mogoče ali je to resnica ali le šala; splošna nejevolja se je slišala od vseh strani in soglasen je sklep med desnico državnih poslancev, da teh predlogov nečejo potrditi.

Iz tega pa nam je lahko spoznati, da bo treba še hudih bojev, da bo treba še mnogo truda in mnogo molitve, predno se bo država zopet postavila na krščanska tla; dokler tega ni, zastonj nam je pričakovati, da bi se gledé šole opravičene zahteve katolikov in Slovanov vresničile. Minister Gauč je kakor povsod tudi tukaj pokazal, da ni prijatelj ne katolikom, ne Slovanom. — Upamo, da bodo v tem oziru tudi slovenski poslanci spregovorili jasno in odločno besedo; praznih obljub imamo dovolj, dela naj pokažejo, zakaj da podpiramo sedanjo vlado.

Listek.

Dvojna rešitev.

Leon IV. je bil v Rimu papež; bilo je l. 850. To vam je bilo vse živo po ulicah rimskega mesta. Na tisoče in tisoče je bilo zidarjev in tlačanov, ki so hiteli in vtrjevali zidove Rima. — Par let poprej so namreč vdrli Saraceni (Turki) čez morje v Rim, ter so končali in odnesli vse, kar je ležalo zunaj mestnega obzidja; oplenili so cerkev sv. Petra ter odnesli iz nje vse dragocenosti. Leto potem (847) so Leona IV. izvolili za papeža, ki je najprej poskrbel, da so popravili za silo cerkev sv. Petra; sedaj pa so se lotili dela, da obdajo mesto s trdim ozidjem, ki jih bo branilo pred napadi roparskih Saracenov; zidali in vtrjevali so pa tudi novo predmestje okoli cerkve sv. Petra in po tedanjem papežu so je imenovali predmestje Leonovo. Dela torej nujnega je bilo dovolj na vse strani.

Ravno so delavci odnehali od dela; čas je, da se pokrepčajo z jedjo in pijačo. Star mož razmršenih las in tožnih lic je sedel na debelem kamnu

in mlado dekle mu je ravnokar nalilo vina v kozarec. „Pijte, oče Antonio, pokrepčajte se, da ne opešate pri težkem delu,“ pravi dekle. „Nič se mi ne poljubi in nič več mi ne diši, odkar so mi Saraceni v sužnost odpeljali edinega sina Alojzija, trojega ženina. Ah, morda je že davno mrtev.“

„Oče, ne govorite tako obupno, Bog, ki ga je varoval med nami nesreče, varuje mu tudi lahko življenje med Saraceni, ako je njegova volja.“

„Živi, pravi stari mož, toda kako živi, suženj je brez pravic; jedina njegova pravica je: trpeti.“

Hipoma zašumi glas med delavci: „Papež gredó!“ In komaj se Lucija obrne, že zagleda belega postavnega konja in na njem sedi v kraljevem veličastvu papež Leon IV. Prijazno pozdravlja na vse strani, povprašuje, vzpodbuja, ukazuje blagoslov deleč svojim zvestim.

Resen je bil obraz častitemu starčku; tlačile so ga hude skrbi. Razširjala se je namreč novica, da se Saraceni zopet pripravljajo, da bi prihrumeli nad Rim in da hočejo sedaj mesto razrušiti do tal. Ako bi bili zdaj prišli, vse bi lahko storili, ker trdnjave še niso dokončane. To so zvedeli tudi de-

Kaj je novega po svetu?

Državni zbor je te dni sklenil svoje seje, ko je srečno po več mesecih končal razpravo o državnem proračunu in poslanci so se vrnili domov, da bodo po mnogih deželah vdeleževali se priprav za volitve v deželni zbor. — Na **Češkem** že postavljajo kandidate Nemci in Čehi, ki so pa zopet razdeljeni med stare in mlade Čehe, zadnji so najhujši brezverski liberalci, njih vodja dr. Gregr je najrje govoril o verski šoli. V velikem posestvu se nemški in češki plemenitniki niso mogli zjediniti, da bi skupno volili poslance. — V **Galiciji** se posebno Rusini prav pridno gibljejo, upati je, da bodo dobili svojemu številu primerno zastopništvo v poljskem deželnem zboru. — Na **Francoskem** so odprli svetovno razstavo v spomin stoletnice, ko se je l. 1789 pričela francoska prekucija, v kateri je bilo umorjenih na tisoče nedolžnih ljudi, med drugimi tudi kralj in kraljica. Ker francoska vlada uradno obhaja z velikim sijajem to slovesnost, si je

s tem sama podpisala obsodbo in tudi njo slednjič ne čaka srečnejši konec, kakor so ga doživeli začetniki grozovite prekucije. Poslanci drugih držav se niso v imenu svojih vladarjev slovesnosti vdeležili, ampak so tisti dan odšli iz Pariza. Bulanzé je še vedno na Angleškem, rad bi šel nazaj v Pariz, ker se boji, da bodo Francozi nanj pozabili, ako ne bo prebival v domovini, nerad pa gre, ker se boji za svojo kožo, vlada ga namreč misli zapreti in če le mogoče kot upornika obsoditi ali v smrt ali v ječo. — Na **Laškem** poslancem ne dá miru Dunajski katoliški shod. Prašali so namreč Crispija, kako more dovoliti avstrijska vlada, ki je v zvezi z laško, da katoliki odločno tirjajo neodvisnost papeža, kar se seveda ne more drugače zgoditi, kakor da vrne laška vlada papežu Rim in cerkveno državo. Crispi jih je tolažil, da tega ni vlada avstrijska storila, da je bil shod le zaseben, in da nima nobenega posebnega pomena.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Za podžupana v Ljubljani je bil izvoljen gosp. Vaso Petričić, ki je tudi predsednik kupčijske zbornice. — V krškem okraju so skoro povsod ponehale osepnice in zato so ljudem semnji zopet dovoljeni. — Ker je prve dni majnika zelo deže-

valo po Notranjskem, nastopila je voda pri Cerknici in Planini. Cerkniško jezero se skoraj gotovo letos ne bo odteklo. Voda zadržuje delo na polju. — Iz Črnomlja se poroča, da je posestniku J. Žagarju v Brezniku pogorelo gospodarsko poslopje in mnogo

lavec: strah in groza sta vse napolnjevala; nekateri so hoteli vse pustiti in bežati, nekateri so bili bolj pogumni in so srčnost dajali bojazljivim.

„Sedaj meni zori pšenica“, pravi oče Antonio Luciji in zdelo se je, da mu je novo življenje šinilo v obraz, „tudi jaz vstopim med vojake in ako Bog hoče, vjel bom v vojski kakega imenitnega Saracena in ž njim bom odkupil svojega oropanega sina Alojzija. Ti pa, dete moje, kaj ne da boš molila, da bo Bog meni milostljiv pri mojem delu; trdno upam, da Marija vrne meni zvestega sina, in tebi milega ženina.“

To bom prav rada storila, saj mi to dolžnost narekujeti hvaležnost in ljubezen.

Žal, da novica o bližajočih se sovražnikih ni bila izmišljena. Papež je v nemal ljudi, da naj hitijo z vtrjevanjem, da nas sovražnik ne najde nepripravljenih. „Bog je z nami“, tako je govoril Leon IV. in „kdo je kakor Bog?“ S tem je osrčeval svoje podložne. Kdor bi ga bil pa videl, kako je cele noči preklečal v svoji domači kapeli pred Najsvetejšim, kdor bi ga bil slišal, kako je klical za pomoč k Gospodu vojskinih trum, da naj se usmili ubozega

ljudstva in naj ga ne dá v roke svojih sovražnikov, tak bi bil vedel, kake skrbi da stiskajo papežu srce. Ko bi bilo po njegovem, že pred tremi leti bi bili za vselej ugnali Saracene, toda on ni mogel drugih vladarjev pridobiti za skupno vojsko proti skupnemu sovražniku. Tudi sedaj je poslal svoje poslance v Spodnjo Italijo iskat zaveznikov; minulo je od tedaj že nekaj tednov in od nikoder še nima nobenega ugodnega sporočila. „Morda tudi sedaj ostanem sam,“ ta misel ni dala papežu pokoja noč in dan.

Kako se torej papež razveseli, ko tri dni pozneje sprejme poslance iz mest Amalfi, Neapelj in Gaeta, ki mu naznanijo, da so njih vojne ladije že na potu proti mestu Ostiji, kjer se Tibera izliva v morje in kjer gotovo tudi Saraceni stopijo na suho. To je bilo veselje in vriskanje po Rimu. Izginil je ves strah kakor megla pred solncem. Kmalu pridejo k papežu poveljniki in višji vojaki, da se dogovoré, kako vojsko voditi. Ko so se bili dogovorili, stopi eden izmed njih pred papeža, rekoč:

„Sveti oče, v svojem imenu in v imenu svojih podložnih vojakov prosim, da nas vse blagoslovite in kot zagotovilo blagoslova božjega obhajate s pre-

sena. Zažgali so zopet otroci. — Utonila je, kakor se z Vinice poroča, v Lahinju devetletna šolarica Kristina Kuzma. — Koze, ki so se po zimi v Šmartnem pri Litiji pokazale le tu in tam, se sedaj čedalje bolj širijo; bolnih je sedaj blizo 40 faranov. — V Kamniku so pokopali pridnega in pobožnega gimnazijskega tretješolca M. Snoja. — V Čatežu ob Savi je že 11. t. m. padala tako debela toča, kakoršne ne pomnijo stari ljudje; uro po toči je bilo še vse belo.

Iz Komende, 9. maja. Sinoči nastal je v Suhadoljah, vasi, ki leži nekako na pol poti med Mengišem in Komendo, ogenj. Goreti je pričelo pri posestniku Kodretu, odkoder se je ogenj naglo razširil na bližnje poslopje posestnika Božča in kočarja Merta. Zgorela so tem trem vsa poslopja. Velika je bila nevarnost za ostali del vasi, kajti ako bi bila le najmanjša sapa, zastonj bi bilo vsako varovanje sosednih slamnatih streh. Ker pa ni bilo skoraj prav nič sape, bilo je mogoče ogenj omejiti, to pa še tem lažje, ker so tudi sosednji Mengšani z dvema brizgalnama prav naglo prihiteli na pomoč, spolnjevaje sedaj kakor že tudi večkrat preje zlati izrek božjega učenika: „Ljubi bližnjega kot sam sebe!“ Zavarovani bili so vsi pogorelci, toda le za male zneske. Vzrok, kako je ogenj nastal, pa ni znan.

Z Gorenjskega, 9. maja. Več časa klatijo se zlasti po kamniškem okraji nekateri agenti, ki prodajajo srečke (loze) na obroke. Ti agenti pa obiskujejo najraje kake bolj premožne kmete, hvalijo jim svoje srečke, govorijo o dobitkih in če le mo-

rejo, vsilijo jednemu ali drugemu srečke, da si jih naroči. Na te srečke dati se mora potem agentu par forintov are in potem plačuje se na mesece, ali bolje pošiljati se mora denar po poštni nakaznici onemu bankirju (trgovcu, ki kupčuje s srečkami, obligacijami itd.), dokler ni srečka popolnem izplačana. Potem pošlje bankir kupovalcu dotično srečko. Marsikdo sprevidi kmalu, da ga je dobrotni bankir precej dobro odril, kajti za srečko, ki bi ga stala, ako bi jo takoj za gotov denar kupil, komaj 10 gld., plačati mora dostikat na ta način najmanj 5 do 6 gld. več. Svarimo vas tedaj, varujte se agentov, ki prodajajo srečke na obroke, kajti oni ne želijo družega, kakor zaslužek sebi in svojim gospodom.

Celje. Nedavno izvoljeni okrajni zastopniki so si v odbor ali načelnštvo odbrali gospode: deželni poslanec dr. Srnc je načelnik, župan Hausenbichler iz Žalca pa njegov namestnik; potem odborniki: grajščak vitez Berks, dr. Dečko, Ferjen, Zanier. Nemško-liberalni (!) gospodje so k volitvi prišli, a povedali so, da sedanjega zastopništva ne pripoznavajo kot postavnega in da vsled tega ne bodo glasovali, ter so odšli. Če ni postavno, zakaj pa se ne pritožijo? Vest jim pač pravi, da prejšnje zastopništvo ni bilo postavno izvoljeno, ker ga je morala razpustiti gosposka, katera postave prezirati ne sme. Prejšnja leta je v zastopništvu bilo 27 liberalcev in samo 13 konservativcev. Takrat manjšini ni prišlo na misel, da bi se „skujala“, kakor to „liberalci“ delajo zdaj, ko jih je 17, a konservativcev 23. Le

svetim Bešnjim Telesom, da tako okrepečani gremo z večjim pogumom sovražniku naproti.“

„Na tem, pravi vesel sv. Oče, spoznam vrle vojake, prihodnje zmagovalce; prav tako, sinovi moji, jutri je v Ostiji skupno sv. obhajilo za celo armado.“

Lep je bil drugi dan prizor, ki se je vršil v Ostiji; na morskih bregovih bilo je privezanih veliko bojnih ladij, na bregu pa je zvrstoma klečalo na tisoče oboroženih vojakov, kateri so med sv. mašo prejeli od papeža sv. obhajilo.

Sveto opravilo je bilo končano; Leon IV. spregovori nekaj krepkih besed pogumnim vojakom ter sklene z besedami: „Meč Gospodov in Gedeonov!“ in vojaki so zavihтели svoje meče, ki so se bliskali v solnčnem svitu ter prisegali ali zmagati ali častno umreti!

Tam daleč, daleč na morju pa se je vzdigovala črna dolga megla — bili so Saraceni, ki so se bližali s svojim brodovjem suhi zemlji!

Tudi stari naš Antonio je bil med papeževimi vojniki; precej pri prvem naboru se je oglasil za vojsko zoper nevernike. Dasi star, bil je še vedno trden in čil, posebno pa je bil vajen na morju.

„Lucija je ostala sama doma. Teško se je ločila od Antonia, ki naj bi bil njen tast, a sedaj je tudi njen oče, odkar je izgubila svojega očeta in ženina.

Lucija ne žaluj, trdno upam, da se zopet vidiva in da pripeljem s seboj tudi svojega in tvojega Alojzija; ako me ne bo, tedaj vedi, da sem umrl v boju za sveto vero in moli za me!“ Solznih oči sta se ločila. Kdo vé, če se še kedaj vidita?

Brodovje Saracenov se je počasi bližalo Italiji.

Sreča so skoraj upadala papeževim vojakom, ko so gledali pred seboj toliko tako velikih in močno oboroženih bojnih ladij. Toda hitro se jim vrne pogum. Sklep je gotov: sovražnika precej napasti in ne čakati, da bi si odpočil od dolge vožnje po morju.

Niso se še Saraceni dobro približali obrežju, že se je vnela bitka; Rimci so jih jeli takoj napadati; bližali so se jim s svojimi ladjami ter skušali ladije sovražnikov prebosti in potopiti, in ker so imeli majhne ladije, sovražnik pa velike in nevkretne, se jim je to pri nekaterih tudi kmalu posrečilo; drugod zopet so s kljukami priklopili svoje ladije k sovražnikovim in začel se je boj z meči, boj strašen in krvav. Valovi so se penili, ladije so omahovale, vojaki

gospodovati, pri delu pa pomagati ne, je-li to „liberalno“?

Od Pohorja. Na Slovenskem Štajarskem je v narodnem obziru najdalje spalo sicer pridno ljudstvo po gorovju ob Dravi. Ali v najnovejšem času so se ljudje zdramili tako, da sedaj pogumno podirajo stare „nemškutarske“ trdnjave po posameznih občinah. Število zavedno-slovenskih občinskih predstojnikov se lepo množi od leta do leta. To priča, da so občinski očetje možje, ki se zavedajo, da so sinovi matere slovenske. Precej močno trdnjavo še imajo nemško-liberalni gospodje v Konjicah. Pa tudi tukaj jim je letos šlo za kožo, ker so se jim Slovenci prvokrat postavili po robu. Približale so se namreč volitve v občinski odbor. Zavoljo tega so „Nemci“ na noge spravili vse, kar „nemškega“ kje „leze in gre“, samo da bi Slovence zabranili vstop v občinsko hišo. Dne 15. aprila je občinske odbornike izbiral tretji razred. Volitveno pravico imate 402 osebi, izmed teh je na volišče prišlo 285 volilcev. Volitev trajala je do polnoči. Izid iste je pokazal, da je na „nemškej“ strani bilo 144 „liberalcev“ in zapeljanih po-sili-nemcev, a zavedni Slovenci imeli so 140 glasov. Dne 16. aprila je za drugi razred izmed 89 volilcev prišlo 75 in so „nemškutarji“ dobili po 42 glasov, slovenski narodnjaki pa 33 glasov. Tretji dan je v prvem razredu volilo 16 oseb, in med njimi samo 2 zavedna Slovenca. — Pred volitvijo so razni „strahi“ svoje dolžnike silili za „Nemce“, kakor se je dalo. Omenimo vzgled! Gosp. Gošnik, posestnik na Bregu, je dobil

pismo, s katerim je dne 8. aprila povabljen, naj pride v pisarno advokata v trgu. Ko je prišel, so mu rekli, naj drži z „Nemci“ ali pa naj plača dolžnih 13 glđ. 60 kr. Nekemu ubožnemu staremu mlinarju so pa grozili, da ne bode smel svoje kravice in kože več pasti po ledinah; in, ker nima ne travnika ne pašnika, je ubogal. (Siromaček je že v večnosti. Ko so si namreč po volitvi vsled „zmage“ priredili veselico, je tudi mlinar bil zraven; ali tukaj mu je naškodilo, da je revež čez nekoliko dnij umrl.) — Leta 1880, ko so ljudi šтели, se je v občini „Konjice“ 468 oseb dalo zapisati za „Nemce“ in 2769 za Slovence. Koliko pa je med tistimi po-sili-nemci pravih Nemcev? In če so res Nemci, naj bodo! Toda naj bodo Slovincem pravični, kakor konservativni Nemci pustijo Slovence biti Slovenec. A „liberalni“ Nemci so nasprotniki ne samo slovenstvu, ampak tudi kristijanstvu. In za take Nemce ne mara nobeden krščanski misleči pravi Nemec. Zakaj še le bi naj Slovenec „liberalno“ vodo spuščal na „brezverski“ mlin? Ali ni torej žalostna prikazen to, ako nad ogromno večino konservativnih Slovencev gospoduje v občini peščica „liberalnih“ Nemcev, in da tem ljudem na limanice seda toliko sinov, ki se ne zavedajo, da so otroci slovenske matere. Sicer pa v čast zavednim narodnjakom bodi povedano, da dandanes praviloma že povsod pri raznovrstnih volitvah na strani konservativcev stoji cvet slovenskih volilcev. Vsa jim slava! In neki mladi kmet, ki je letos imel prvokrat čast voliti, ko je videl, kako so

so kričali in ropotali s svojim orožjem, kakor muhe padali so ranjenci v morje in njih obupni vzdih in kliči: Pomagajte! izgubljali so se v šumečih valovih razburjenega morja: poprej lepo modra morska površina jela se je rudečiti s krvjo padlih junakov — vojakov.

Kristijani so se vojskovali kakor levi; že so iz mnogih ladij potrgali zastave s polumesecem in nasadili nanje križ in zdajci ravno obkolili glavno ladijo, na kateri ukazuje poveljnik Saracenov. Antonio v sredi med najhujšim ognjem ga zagleda. Ta mora biti moj, živ ali mrtev in s krikom: Naprej! zadere se v sredo velike ladije naravnost proti poveljniku. Vdajte se, če ne ste vsi izgubljeni, vpili so Saracenom zmagovalci kristijani, in neverniki vržejo od sebe orožje ter pokleknejo v znamenje, da se vdajo.

Antonio skoči naravnost k poveljniku; paša mora biti njegov jetnik. Toda poveljnik ni hotel priti sovražnikom v roke; urno se zasučē, stopi na rob ladije in zgine v valovih, za njim takoj skoči njegov služabnik, krepak mladenič. Antonio to vidi in v trenutku je tudi on za njima v morju. Poveljnik se je držal nekega vesla, Antonio zgrabi za veslo,

z drugo roko prime poveljnika in začne se med njima hud boj. Kar se približa rimska ladijca, na kateri so vojaki videli, v kaki nevarnosti da je Antonio; hitro se približa borečim, vojaki ju zgrabijo, da bi jih potegnili iz morja na suho; turški poveljnik hotel je še enkrat skočiti v morje, kar nekdo zamahne po njem, toda ob veslo zadene njegov meč in služabnik poveljnika saracenskega, ki je v tem trenutku rešil svojega gospoda gotove smrti, zavpije lepo po laško: Prizanesite poveljniku, ker on je blag gospod. Vojaki se spogledajo, češ, ali tudi divji Saraceni znajo laški govoriti. Stari Antonio tudi zasliši ta glas, znan mu je in ko se ozre, vidi pred seboj svojega izgubljenega sina.

„Alojzij, moj sin!“

„Oče, dragi moj oče!“

S temi besedami sta se oklenila oče in sin; kakor v sanjah gledal je poveljnik ta prizor, a vsled slabosti kmalu omahne v nezavest. Ko se zopet zavē, bil je na bregu. Toda kaj vidi? Turške ladije vse razbite in vojaki saracenski brez orožja so kakor jetniki stali na bregu. Sovražnik je bil premagan, Rim je bil rešen strašne nevarnosti!

„liberalci“ svoje ljudi skupaj spravljali, je rekel, da volitve v Konjicah v prihodnje ne smejo nikakor imeti več takega izida, kakor se je to dogajalo do zdaj. Upati je, da se bo ta želja gotovo vresničila. Naj še omenimo, da je v novi občinski odbor prišel jeden jedini slovenski narodnjak, namreč g. Šepic, posestnik in trgovec, po naključji, ker se je na „liberalnej“ strani bilo nekoliko glasov razcepilo.

Koroško. Na Koroškem nemški liberalci delajo in pišejo veliko, da bi ta mesec slovesno praznovali 20letnico, odkar obstoje sedanje šolske postave; pravijo celo, naj se po gorah v ta namen kresovi zažigajo. Drva zato bodo neki nanosili skupaj iz palic, ki so jih prihranili pri novi šoli, kjer je palica prepovedana. Pametni ljudje bi raji z „ajdovico“ pokadili za brezversko šolo. — V Ločah so se zbrani slovenski možje zahvalili državnim našim poslancem, ker so se tako krepko potegnili za njih zatirane pravice. — V Glinjah so ustanovili posojilnico za Spodnjo rožno dolino. — V Črni se je ustanovila nova podružnica sv. Cirila in Metoda. — Pod Kloštrum je imel 12. maja „Bauernbund“ svoj shod. — Na Bistrici v Zili ima Ciril-Metodova podružnica

svoj letni občni zbor dne 19. maja. — Pri Gospej Sveti so slovesno obhajali enajststoletnico staroslavne te nekdanje škofijske cerkve. 12. maja so mil. knezoškof blagoslovili novi tabernakelj.

Primorsko. Volitve v deželne zборе na Primorskem bodo za kmečke občine dne 25. junija, za mesta 28. junija, za veliko posestvo 3. julija in za Gorico z okolico 5. julija. — V Gorici so imeli zadnje dni volitve v mestni zbor; tam kakor znano, nemejeno gospodujejo Lahoni; letos so se vdeležili volitve tudi Slovenci; seveda prvič niso zmagali, a dobili so lepo število glasov, ki priča, da bodo tudi goriški Slovenci edini in dobro organizovani dobili veljavno besedo v mestnem zastopu. — V Trstu je Švajcarski konzul, g. Clötter, bogat protestant, letos dne 11. aprila postal katoličan. Sledeči dan bil je praznik Marije sedem žalostij in spreobrnjenec je prvokrat pristopil k sv. obhajilu. Tudi velikonočno nedeljo želel je vzprejeti zakrament sv. Rešnjega Telesa, toda na veliko soboto ga je bil Gospod poklical k sebi, naj bi pri Njem slavil velikonočni praznik. Pridni mož je namreč umrl po noči v postelji vsled kapa ali mrtvouda.

Cerkev in šola.

Katoliški shod na Dunaju.

Katoliški možje vseh dežel mogočne avstrijske domovine, pridite h katoliškemu shodu, ki naj bi bil

Leon IV. je veselega srca in Bogu hvaležen s svojimi vojaki zapel v cerkvi sv. Petra zahvalnico: „Te Deum!“ — Vjeti Saraceni so morali pomagati pri zidanji Leonovega predmestja; poveljnik pa, Sadi paša, ki je Alojzija kupil kot svojega sužnja, je lepo z njim ravnal ter si ga je izvolil za svojega služabnika. In kot služabnik ga je Alojzij spremljal v vojsko, bil je vedno pri svojem gospodu, in skočil je tudi za njim vodo, da bi mu rešil življenje. In tam sta se spoznala oče in sin. Prejel je pozneje poveljnik tudi sv. krst in umrl je kakor verni kristijan.

Popisati pa veselja, ki so ga čutili oče Antonio in zaročenca Alojzij in Lucija, ko so se po tako čudovitih potih zopet združili v hiši očeta Antonia, tega nikdo ne premore. Le toliko smemo reči k sklepu, da so to veselje vsi trije v polni meri zaslužili: Oče Antonio s svojo junaško srčnostjo, sin Alojzij s svojo zvestobo v službi in nevesta Lucija s svojimi molitvami, s katerimi je spremljala očeta in ženina v največjih nevarnostih.

začetek novemu krepkejšemu katoliškemu gibanju, kjer se bodo obravnavale vse važnejše zadeve sedanjega časa: kako dvigniti svoj glas za prostost papežev, kako pomagati na noge obrtnikom, rokodelcem in delavcem, kako si pridobiti prepotrebno versko šolo, kako gojiti vede in umetnosti, človeštvu v korist in veselje, kako vpravdati katoliško časopisje, da bi uspešno jezove stavilo strašni povodnji brezverskih, judovskih knjig in časnikov. Katoliki avstrijski, ne dajte, da bi o nas kedaj smeli reči naši otroci: „Naši očetje se niso menili za najvažnejši zadeve človeštva, niso jih znali ceniti, bili so preveč bojzljivi, da bi se združili, preveč boječi za delo in požrtvovalnost.“

Tako nekako je vabil grof Perggen na čelu številnega odbora avstrijske katolike, da naj se obilno vdeležé avstrijskega katoliškega shoda, ki je bil v mrzli zaspani zimi preložen na bujno-cvetočo in sad obetajočo pomlad. Besede njegove so glasno odmevale po vseh avstrijskih kronovinah; od blizo in daleč se je zbralo pri katoliškem shodu z Dunajčani vred blizo dva tisoč katoliških mož.

„Domoljub“ vé, da je njegova dolžnost, sporočati o tem shodu svojim bralcem, ki so vsi odločni katolici, katere torej zanima vedeti, kako drugod govore in delujejo katoliki. Ker pa je v listu le majhen prostor odmerjen tem poročilom, zato bomo poročali le najvažnejše zadeve prav na kratko.

Pred vsem so poslali zbrani katoliki po telegrafu sv. Očetu pismo, v katerem ga prosijo blagoslova in mu obetajo svojo vdano zvestobo. Pismo se glasi tako-le: „Katoličani, zbrani pri drugem katoliškem shodu avstrijskem, prosijo v zagotovilo pomoči božje pri svojih posvetovanih blagoslova sv. Očeta. Oni se združijo z vsemi prejšnjimi katoliškimi shodi avstrijskimi ter odločno oporekajo, da se zatirajo pravice katoliške cerkve, da se sv. Očetu omejuje prostost, posebno, da se mu krati za njegovo vladanje potrebna posvetna država. Zbrani katoliki očitno izrečejo, da hočejo sv. Očetu zvesti ostati v veri in ljubezni, in tirjajo, da je on popolno neodvisen in sicer tako, kakor to papež sam določi in potrdi.“

Precej drugi dan so zbrani katoliki že dobili odgovor sv. Očeta, ki ga je prebral predsednik grof Blome, rekoč: „Sv. Oče z veseljem podelé vdeležencem drugega katoliškega shoda avstrijskega apostolski blagoslov, za katerega so prosili. Pismo priča, kako zvesto vdano ljubezen imate, dragi sinovi, do skupnega očeta vseh vernikov. Sv. Oče se posebno raduje, da ste tako odločno in jasno naznanili, da niste zadovoljni s sedanjim stanjem sv. Očeta, ki je oropan svoje oblasti.“

Kardinal in nadškof Dunajski Ganglbauer pozdravi v ljubeznjivih besedah navzoče katolike s posebnim veseljem, ker se jih je zbralo toliko število; „prišli ste zborovat, da se dogovorite, kaj katoličani hočemo in kako bomo dosegli, da se razširja in vtrjuje pravo katoliško življenje, na katerem sloni sreča in mogočnost cele Avstrije. Iz različnih krajev ste prišli in govorite različne jezike, a bratovska vez svete katoliške vere vas vse veže in druži med seboj, vera, ki naj se poživlja vsepovsod in priča, kako da katolik vsikdar spolnuje zapoved Gospodovo: Dajte Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega.“

Za njim je prelepo govoril vodja Dunajskih združenih kristijanov, dr. Lueger. Rekel je med drugim: „Dunajčani niso pozabili, da sta pred dvesto leti papež in cesar rešila Dunaj grozeče nevarnosti. Tudi sedaj grozi domovini in nje glavnemu mestu Dunaju sovražnik, ne sicer Turek in ne pagan, a sovražnik še nevarnejši, ker je v naši sredi in ki kakor črv razjeda krepko deblo, in dela na to, da se vresniči geslo brezverskih prostozidarjev: Avstrija naj se uniči! . . . Ljudstvo naj izvé, kdo čuti ž njim, kdo dela in trpi ž njim, prepriča naj se, da smo mi katoliki, ki mu ne vsiljujemo kamenja vednih preprirov, marveč mu ponujamo kruh poštenega dela v njegovo srečo in blagor domovini.“ Sklene pa z lepimi besedami: „Mi vsi smo bratje, ali naj stanujemo v mestu ali na deželi, ali smo Nemci, Slovani ali Italijani. Mi vsi hočemo biti eno: bratje v Av-

striji, bratje v Kristusu!“ — Tako govore posvetni učeni gospodje na Dunaju! (Dalje prih.)

Verska vzgoja otrok.

Kolikor manj imamo gledé verske šole pričakovati od vlade, kakor nas zadostno uči žalostna skušnja zadnjih dni, toliko bolj nam se je oklepati vseh pripomočkov, ki že sedaj delujejo za pravo krščansko vzgojo ljubljene naše mladine. Pri nas na Slovenskem v tem oziru pohvalno deluje lansko leto ustanovljeno „Katoliško društvo detoljubov“, katero vodi detoljub g. A. Kržič. To društvo dela na dvojno stran: 1. podučuje z lepimi spisi, 2. podpira ubožno mladino. V prvi namen društvo izdaja svoj list „Krščanski detoljub“; tak list je za sedanji čas primeren in potreben; stariši namreč znajo večinoma brati, torej je prav in potrebno, da dobivajo tudi take spise v roke, ki jih podučujejo o vzgoji otrok. Ta list pa je še premalo razširjen in zato njegov vrednik naznanja, da je na razpolago še več iztisov prvega letnika, ki se s prilogami vred prodaja po jako nizki ceni — 40 kr.

Tudi je društvo precej prvo leto izdalo za dobre namene 300 glđ.; s tem denarjem je bilo oskrbovanih osem ubožnih otrok. — „Domoljub“ torej prav toplo priporoča „Katoliško društvo detoljubov“ ter mu želi blagoslova božjega za blagor uboge zapuščene mladine.

Pouk, kako si pridobiti slovenskih šol na Koroškem

je dolgi naslov drobn, jako podučni knjižici, ki občinskim odborom kot postavnim zastopnikom tistih, ki plačujejo šole in vanje svoje otroke pošiljajo, pa tudi posameznim kmetom, kjer je občinski zastop v tujih rokah, pojasnjuje, kaj storiti, da se napravi veljavna prošnja in pritožba na c. kr. ministerstvo. — Gotovo bo ta knjižica mnogo olajšala odborom in posameznim delo za domačo šolo ter pripomogla, da se prav veliko prošenj posebno iz Koroškega pošlje do ministerstva.

Duhovna lekarna

za vse, ki hočejo večno živeti. Podučna knjižica, katero je izdal dr. E. Müller, škof Linški. Poslovenil Fr. Zbašnik, župnik. — To knjižico bi svojim bralcem prav posebno priporočili. Pisana je v prijetnem domačem jeziku in podaja bralcu v zanimivi obliki mnogo lepih nauk za bogoljubno življenje. Kakor je dobro za prvo silo imeti pri hiši lekarno z domačimi zdravili za telo, tako je želeti, da je v vsaki hiši pri rokah družini tudi ta „Duhovna lekarna“, ker nevarnosti za telesno zdravje je veliko, še več pa jih je za duhovno zdravje. Ker knjižica velja samo 20 kr., mogoče jo je kupiti v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani tudi manj premožnim.

Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji: Župnijo Naklo je dobil č. g. F. Rome, župnik v Čemšeniku, in župnijo Catež pa č. g. M. Horvat, župnik v Spodnji Idriji. Č. g. Alojzij Žužek, kapelan v Križih pri Trziči, prestavljen je v Sostro pod Ljubljano. — **V krški škofiji:** Na faro v Selah pride č. g. župnik I. Lubej; na faro Št. Janž v Kornatu č. g. I. Korhon. Fara Šmihel pri Pliberku je razpisana. Zaradi kóz ne bo birne v Rožeku, v Velikovecu, v Grebinju in na Bistrici. — **V lavantinski škofiji:** Umrli je dne 8. t. m. č. g. Jurij Benko, župnik v Poličanah. Naj v miru počiva! — Č. g. Jakob Kavčič, kapelan pri sv. Magdaleni v Mariboru, je premeščen za družega kornega vikarija k stolni

cerkvi; na njegovo mesto pride č. g. Jos. Čížek, kapelan v Starem Trgu. Č. g. Fr. Vitmajer pride iz Vuzenice za družega kapelana v Stari Trg; na njegovo mesto pride od sv. Štefana č. g. Janez Sušnik. Č. g. Jernej Pernat pride od sv. Ruperta za družega kapelana v Rajhenburg, in čast. g. Fr. Črnenšek nastopi kapelanijo v Vidmu. Župnika sta postala čč. gg.: Anton Ribar pri sv. Vidu tik Planine in Fr. Geč pri sv. Tomažu blizu Ljutomeru; umrli so še čč. gg.: župnik Maučič pri sv. Tomažu, kapelan Znidarič v Ljutomeru, kapelan Petek pri sv. Vidu blizu Ponikve, kapelan Herič v Rajhenburgu, profesor dr. Kukovič v Mariboru.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Zibanje malih otrok. Večletna skušnja mnogih zdravnikov kaže, da je zibanje mnogo krivo, da toliko novorojencev pomrje. „Domoljub“, ki ljubi rod slovenski, šteje si v dolžnost, da tudi na to škodljivo razvado opozori slovenske matere. Zibanje je nevarno mamilo in tešilo, ki je pogosto vzrok te ali one bolezni. Če dete ziblujemo, prevzame ga neka omotica in vrtoglavica, vsled katere le kratek čas in nemirno spi. Zato se pogosto zbudi, mnogo kriči in z ponovljenim zibanjem ga skušajo zopet utolažiti. Otrok nima tedaj nikakega okrepčujočega spanja; materi in dojenčku se počitek oropa. Možgani otrokovi, zlasti možgani mladega dojenčka so prvi čas zelo mehki in tekoči; vsled zibanja, zlasti vsled močnega drleskanja tečajev (končnic) ob trdi pod, se čezmerno pretresejo, kar mnogo škoduje. Nasledki se kažejo v bljuvanji, slabostih, včasih se vnamejo možgani ali nastane „vodena glava“. Kolikrat se tudi dogodi, da se zibelka zvrne ali da se dete venkaj vrže! Slednjič le pomislite, kako bi se godilo odrasčenemu, katerega bi s sitim želodcem silno sem ter tje zibali in gugali! Skočil bi gotovo hitro iz zibeli, če bi hotel, da bi ne obolel ali da bi mu ne prišlo slabo. Nežno dete pa, ki ne zna ne govoriti, ne s znamenji dopovedati, da mu je slabo, je primorano trdo povito tičati v zibelki, naj še tako kriči in se dere, ali se vije v bolečinah. Vsak človek, bodisi velik ali majhen, čuti potrebo, da si po jedi nekoliko mirno odpočije; in zato je naravnost neumljivo, da matere po dojenji svoje nasičene otroke polagajo v zibelke, da je s zibanjem umiré.

Koliko krt koristi. Očita se krtu, da s svojimi krtinami travnikom in vrtom škoduje, a ta tožba je le deloma opravičena, ker vsaka krtina uči, da je ondi krt ukončal več škodljivcev. Če bi bili ostali ti kvarljivci živi, spričevala bi v kratkem času osušena in posmojena trava, da so ti neopaženi podzemljski kvarljivci rastline pokončali. Sicer pa krt tudi s tem deloma koristi, da zemljo prerahlja; po daleč razprostrtih podzemljskih potih se namreč

tla prezračijo in rast rastlin pospešuje. Z malim trudom in malimi troški dadó se krtine razgrebsti in tla poravnati. Kjer vidiš mnogo krtin, je to znamenje, da je ondi mnogo črvov, ogreev, bramorjev in družih mrčesov, katere lovi požrešni krt, ki je koj po kosilu zopet lačen, a vkljub temu toliko pošten, da raje pogine lakote, kakor pa da bi jedel korenine ali drugo rastlinsko hrano.

Ni dolgo tega, odkar so hoteli na Nemškem nekje dokazati, da krt nikdar ne je rastlinskih korenin; ampak da požré le neznansko množino mrčesov. To so naredili tako-le: Izkopali so jamo, veliko 5 □ metrov in 1 meter globoko. To jamo obili so ob straneh in na dnu dobro z deskami in ta obod je segal tudi za 30 cm. nad zemljo. Jamo so napolnili potem zopet z izkopano zemljo ter jo z grmičevjem zasadili, in ko je to jelo rasti, razdelili so po prsti 140 ogreev in veliko število glist; oboj iz desk je oviral, da se črvi niso mogli razlesti. Ogreci in gliste zarile so se takoj v zemljo. Sedaj spustili so v to prst vjetega krta, ki se je precej zaril in začel loviti. Čez 34 ur so zemljo natančno preiskali. Od 140 ogreev našli so jih le še 17, in od glist jedno samo; vse druge je pozobal krt v tem kratkem času.

Sodi se, da pohrusta krt vsak dan toliko hroščev in črvov, kolikor sam tehta. Če ti je tedaj krt po zelenjadnih vrtilih nadležen s tem, da zemljo prerahlja, rastlinam korenine izpodrije in votline napravi, je vendar dovolj pripomočkov, da ga preženeš iz vrta, a nikar ga ne pobijaj. V ta namen zasmradi njegove podzemljske rove s kako zoprno dišečo tvarino. Dobro služi v to premogova smola. Kjer opaziš na površji kak rov, napravi z ročajem od grabelj luknjo ter vlij skozi njo v rov nekako toliko smole, kolikor je držite dve orehovi lupini, ter pokrij luknjo zopet s zemljo, da se rov ne zabaše ter da se more smolni duh na obe strani razširjati. Smola je boljša kot petrolej, ker se ne razleze, petrolej pa preveč zemljo prešine. Hudi duh smole je krtu tako

zoprn, da skuša prej ko prej svoja kopita pobrati ter iti drugam. Seveda je tudi trdóvraten in treba ga je pogosto poditi iz jedne strani na drugo, predno se ga iznebiš. — Ne vem, kaj bi bilo z našimi travniki, polji in gozdi, ko bi se kedaj krtovim sovražnikom posrečilo, vse krte pokončati. Menim, da bi potem krte še kupovali ter je spuščali na opustošene travnike. — Zato prizanašajte krtu, ki je jedna najkoristnejših živalij in nikar ga ne obešajte na vislice v plačilo za mnoge dobrote, katere stori kmetovalcu!

Trtna uš. Trtna ušica — piše nam prijatelj iz Štajarske — v naši državi vinograde vničuje po štirih deželah. Kakor uradni izkaz naznanja, je a) na Nižeavstrijskem 19.113 hektarjev vinogradov, med temi je okuženo 3076 hektarjev; b) na Štajarskem imamo ušico v dveh okrajih, namreč: okoli Brežic po občinah Artičeje, Bojsno, Gaberje, Globoko, Kapele, Pišece, Pleterje, Sromlje, Videm, Bizeljsko,

Rastje, Senovo, Buče, Gorjane, Podsreda, Koprivnica, Križje, Veliki kamen, Lastnič, sv. Peter, Veračeje in Veternik, tukaj je vinorodne zemlje 3434 hektarjev, ušivo je 2109 hektarjev; okoli Ptuja pa je 6806 hektarjev vinogradov, okuženo je 376 hektarjev po občinah Gorenjščak, Turkovščak, Zavrčje, Gruškovec; c) na Kranjskem poznajo ušico po treh okrajih: Krško ima 4474 hektarjev, okužen je 2301 hektar, Rudolfovo obsega 2972 hektarjev, okuženih je 195; okoli Črnomlja je 1961 hektarjev goric, med njimi 762 hektarjev ušivih; d) na Primorskem: Koper ima vinice za 8653 hektarjev, okuženih je 3967 hektarjev; okoli Poreča je vinogradov 14.064 hektarjev, ušica dela škodo po 3041 hektarjih.

Tržna cena v Gradot. Pšenica 100 kilo velja 7 gld. 80 kr., rž 6 gld. 40 kr., ječmen 6 gld. 50 kr., oves 6 gld. 80 kr., koruza 5 gld. 60 kr., hajdina 6 gld. 60 kr., kilo putra 80 kr. do 1 gld. 20 kr., 3 do 4 jajce po 10 kr., 8 do 9 jajec pa 20 kr.

Razne vesti.

(Svetli cesar) so za zidanje šole v Ločah pri Konjicah poslali podpore 200 gld.

(Volitve) za deželni zbor kranjski so razpisane; kmečke občine bodo volile 4. julija, trgi in mesta 8. in veliki posestniki 12. julija. Državni in deželni poslanci so postavili v Ljubljani volilni odbor, ki pozveduje, katere može hočejo imeti po različnih krajih za svoje poslance. Naj torej kar precej iz vsacega kraja poročajo domoljubi, katerih poslancev si želé, ker bo volilni odbor le tiste postavil, katere bo zahtevala večina volilcev.

(Na Rožniku) pri Ljubljani je prijazna cerkva Matere božje dobila lep nov kamenit altar s sliko, ki dela čast cerkvi, predstojništvu in umetnikoma.

(Po Ljubljani) sedaj kopljejo delavci po mestnih ulicah ter pokladajo cevi za novi vodovod. Po troških ceni, ki jih bo imelo mesto za vodovod, bode morala napeljana voda posebno dobra biti.

(Bisernomašniki.) Preč. gosp. Marko Glaser, častni kanonik in župnik pri sv. Petru blizu Maribora, so letos dné 3. maja preživeli 60 let, odkar so postali duhovnik. Jednako srečo bodo, če Bog dá, doživeli tudi č. g. Franc Globočnik, župnik pri sv. Juriju v Savinjski dolini; v duhovnika posvečeni bili so dné 8. sept. 1829. Zadnja biserna sv. maša je v Mariborskej škofiji bila leta 1882; služili so jo sedaj že pokojni gosp. Anton Zuža, župnik v Laškem-trgu.

(Z Dobrne) se nam piše, da je tamošnji župan, g. Kok, minoli mesec v občinski seji pokladal račun za leto 1888. Gospodaril je prav dobro in še pri-

hranil gotovine 169 gld. 70 kr. Občinskih doklad so pobirali samo 15%, to je 15 kr. od vsakega goldinarja. Tako nizko nastavljene številke baje nima nobena druga občina v Celjskem okraji.

(Službe zdravnikov) so do dné 31. majnika razpisane na Kranjskem za kraje: Bohinjska-Bistrica, Kranjska-Gora, Lož, Kočevska-Reka, Črnomlje, Šmarje, Železnike, Cerklje, Cerknica, Idrija, Ilirska-Bistrica, Senožeče, Vipava, Planina, Velike-Lašiče, Trebnje, Žužembreg, Mokronog, Kostanjevica, Raka, Metlika, Zatičina, Kranj, Škofja-Loka, Tržič, Radovljica, Bled, Postojina, Vrhnika, Ljubljana, Kamnik, Brdo, Litija, Rudolfovo, Kočevje, Ribnica, Radeče. Na Štajarskem pa za: Mozirje, Vojnik, Sv. Lovrenc pri Pohorji, Slivnica blizu Maribora, Selnica ob Dravi, Gornja sv. Kunigunda, Jarenina, Sv. Jurij v Slovenskih Goricah, Središče, Planina, Ribnica. Službo zamorejo dobiti samo taki doktorji, ki znajo slovenski.

(Župan Steblovnik) na Paki je šel iz Šoštanja proti domu. Na potu ga je neki hudobnež napadel in ranil na glavi, da je vrli mož vsled tega umrl.

(V Vrbi pri Dobrni) in v obližji so dné 7. maja obpoldne oblaki vsipali točo, kakor lešnjaki debelo. Posebno zdatne škode še sicer ni mogla povzročiti, a na trsju se vendar le pozna, da je led odklestil marsikatero mladiko. Naš poročevalec tudi piše, da je v imenovanj okolici neki čebelar sledečega dné dobil že drugega roja, prvokrat so mu pa drobne živalice rojile dné 5. maja.

(Tržtvo v Mariboru.) Pšenica 6 gld. 10 kr., rž 4 gld. 45 kr., ječmen 4 gld. 60 kr., oves 3 gld.

10 kr., kuruza 4 gld. 80 kr., hajda 4 gld. 40 kr., proso 5 gld. 40 kr., vse po hektolitr; eno jajce 2 kr., 100 kilo sena 2 gld. 70 kr.

(Nesreče.) Lani se je po raznih krajih na svetu vsled povodnji potopilo 1.609.700 ljudi, na železnici se je ponesrečilo 537 oseb, pri požaru 489 duš, po rudokopih 813 ljudi, vsled burje in vetrovja umrlo je 1940 oseb, na 14 ladjah se je potopilo 1483 ljudi, vsled potresa je smrt našlo 16.300 oseb. V račun vzete so seveda le največe nesreče, za katere je zvedela gosposka. Omenjene številke so toraj samo približne.

(Navada železna srajca.) Neki gospodar na Jamaiki, ki je spoznal, kako se sužnji kmalu končajo, ker vso težo nosijo le na glavi, hotel jim je delo polajšati, nekaj ker so se mu smilili, nekaj da bi si jih dalje časa ohranil za delo. Zato naroči nekaj vozičkov, ki mu jih kmalu ladija donese. Ko dobi gospodar poročilo, da so vozički na brodu, pošlje svoje sužnje ponje, bilo jih je sto, ker je naročil sto vozičkov. Ne dolgo in sužnji pridejo, a vozičkov niso peljali, ampak vsak ga je nesel z veliko težavo na glavi. — Pa naj še kdo reče, da ni navada železna srajca.

➔ Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 6. junija.

Listnica opravištva:

Novim naročnikom ustreže se lahko še z vsemi letosnjimi številkami, a naroči tudi samo za naprej.

Nebistvene spremembe pri naslovih: Prosimo, da ostane vse, kakor je do konca leta, da se red ne krši.

X. P. T.: Vaša pošta nam vračuje Vaše naročnike. Kje je vzrok? Ali ste napačno poslali, ali dotični ne vejo, da je poslano njihova lastnina?

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje, vodenica in kronična driska zdravi se najvspešneje s PICCO-

LIJEVO „ESENCO ZA ŽELODEC“, koja je tudi izvrstno sredstvo proti glistam. Pošilja jo izdelovatelj lekarnar GABRIJEL PICCOLI v Ljubljani (na Dunajski cesti) proti poštnemu povzetju.

Dobiva se pa razven pri izdelovatelju lekarju PICCOLI-ju „pri Angelu“ v Ljubljani po 10 kr., tudi še pri lekarju Rizzio-ju v Rudolfovem in skoraj po vseh lekarnah na Primorskem, Tirolskem, Koroškem, Štajerskem in v Dalmaciji in sicer po 15 kr. steklenica. (4)

Varstvena znamka.

50% prihranitev goriva (jamčeno).

Izključno c. kr. privilegovane

lončene peči

z združeno zračno kurjavo
patent **Lerch & Seidl**,

elegantne in po ceni, kakor vse vrste peči s slepicami, od najpriprostejših do najelegantnejših, priporoča najstarša in največja

tovarna za peči in lončene izdelke
na Kranjskem

Avgust Drelse

v Ljubljani.

(41—2)

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Razpis

služb 37 okrožnih zdravnikov na Kranjskem.

Na podlagi deželnega zakona za Kranjsko z dné 24. aprila l. 1888, št. 12, s katerim se uravnava zdravstvena služba v občinah po deželi, **razpisuje se**

službe okrožnih zdravnikov,

katerih je

- a) **7 I. razreda z letno plačo 800 gold.;**
- b) **15 II. razreda z letno plačo 700 gold.;**
- c) **15 III. razreda z letno plačo 600 gold.;**

Zdravniki I. razreda bodo v naslednje imenovanih zdravstvenih okrožjih: v Bohinjski Bistrici, v Kranjski Gori, v Ložu, v Kočevski Reki, v Črnomlji, v Šmariji in v Železnikih. Zdravniki II. razreda nastavljeni bodo v zdravstvenih okrožjih: Cerklje, Cerknica, Idrija, Ilirska Bistrica, Senožeče, Vipava, Planina, Velike Lašče, Trebnje, Žužemberk, Mokronog, Kostanjevica, Raka, Metlika, Zatičina (Št. Vid). Zdravniki III. razreda bodo pa nastavljeni v naslednje imenovanih zdravstvenih okrožjih: v Kranji, v Škofji Loki, v Tržiču, v Radovljici, na Bledu, v Postojini, na Vrhniki, v Ljubljani, v Kamniku, na Brdu, v Litiji, v Rudolfovem, v Kočevji, v Ribnici in v Radečah.

Razun zistemizovanih letnih plač **dobivajo stalno nameščeni okrožni zdravniki I., II. in III. razreda po dve v plačo vštveni starostni dokladi po 50 gold.**, vselej po dopolnjeni petletni službeni dōbi, ter imajo tudi **pravico do pokojninskih in preskrbninskih užitkov zá-se in za svoje**. Vrhu tega gre okrožnim zdravnikom za službene poti v službenem okolišču nad 4 kilometre daleč od stanovišča primerna odškodnina; za zdravniška opravila v stvareh državne uprave imajo okrožni zdravniki pravico do pristojbin iz državnega zaklada. — Službene dolžnosti okrožnih zdravnikov so objavljene v deželne vlade razglasilu z dné 16. marca 1889, št. 647/pr., razglašenem v deželnem zakoniku dné 3. apr. l. 1889, št. 8.

Prošnjiki za službe okrožnih zdravnikov katerega si bodi razreda imajo svoje prošnje

do 31. maja 1889

s potrebnimi dokumenti pri deželnem odboru kranjskem vložiti ter dokazati doktorat vsega zdravilstva, oziroma doktorat medicine, svojo starost, telesno zdravje, neomadeževano življenje, avstrijsko državljanstvo, svojo dosedanjo službo ali opravilo, zmožnost nemškega in slovenskega ali kakega sorodnega slovanskega, posebno hrvatsko-srbskega jezika, in v prošnjah imenovati kraj, oziroma kraje, kamor bi radi v službo prišli.

V službe okrožnih zdravnikov nastavljajo se tudi **diplomovani ranocelniki z najnižjo plačo 400 gold.**, kateri so zdaj na Kranjskem nameščeni kot okrajni ranocelniki, ako se za službo oglasijo in svojo sposobnost za daljno službovanje dokažejo. Nastavljajo se pa le začasno in brez pravice do pokojnine.

V **Ljubljani**, dné 22. aprila 1889.

Deželni odbor vojvodine Kranjske.

Katoliška Tiskarna

v Ljubljani, Valvazorjev Trg št. 5

se priporoča preč. duhovščini, društvom, trgoveem, občinskim uradom in slav. občinstvu za vsakovrstna v **tiskarsko stroko** spadajoča naročila.

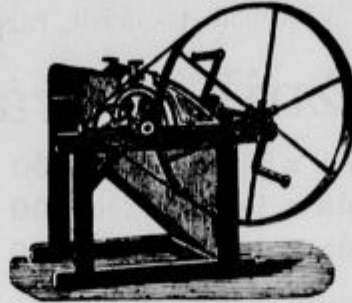
Loterijske srečke.

Trst	4. maja:	49,	82,	20,	41,	21.
Ljubljana	4. maja:	70,	77,	12,	67,	8.
Gradec	11. maja:	42,	35,	89,	87,	88.
Dunaj	11. maja:	42,	23,	48,	19,	59.
Bruno	15. maja:	13,	5,	40,	86,	74.
Praga	8. maja:	18,	17,	46,	63,	62.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlini za oljve,
vinske in sadne stiskalnice,
mlini za grozdje in sadje

najnovejša sestava
v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji
za ropkanje turšice, sejalniki, orala
itd. itd. Sušilne priprave za sadje
in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja iz-
vrstno izgotovljene in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj,
Praterstrasse 78

Katalogi in vsako pojasnilo na zahte-
vanje gratis in franko.

Razprodajalcem najugodnejši pogoji.

(10-7)

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

„Katoliška Tiskarna“ v Ljubljani priporoča

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

IVAN BELEC,

župnik.

Cena knjižgi je 20 kr., po pošti 5 kr. več.

Diseldorfske oljnat
barve v tubah.

Akvarelne barve
moke in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

v
Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semenišno poslopje).
Filijala: Slonove ulice 10-12

priporoča slikarjem, dljakom, stavbenim in pohištvenim mi-
zarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne
izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastoj in franko.

Oljnat barve v ploščevinastih puščah le najboljše vrste, posebno
pripravne za razprodajalce, po znižanih cenah; v dežah od 25 klg.
naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne
in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin
prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in
likarskih čopičev in
slikarske patrone.

Specialiteta: Firnež iz kranjskega
lanenega olja.

Specialiteta: Ultramarinodra in
zeleni barva.

Na najnovejši in najboljši način

umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja
plombovanja in vse zobne operacije, — od-
stranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živa

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega (čevljarskega) mostu,
I. nadstropje.

(11)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciskansko cerkvijsko v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata precast. duhovščini in p. n. občinstvu vse
v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot
znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupce so oljnat barve
v ploščevinastih puščah (Blechbüchsen) v domačem
lanenem oljnatem firnežu najfineje naribane in boljše
nego vse te vrste v prodajalnah.

(10)

Cenike na zahtevanje.